

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz adva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaadására
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Héderváryék bemutatkozása.

Megtörtént tehát a bemutatkozás. Héderváry elmondotta programbeszédét a képviselőházban. Egy kis zavargás ugyan volt, mellyel inkább a képviselőház új elnökének akartak kellemetlenségét okozni a Justh-pártiak, nagyobb botrány nem történt. Temperamentumos kifakadások bővíben teremték, de a parlament nivóját mégis sikerült megővni. Justh benyújtotta a bizalmatlansági szavazatot a kormány ellen, ezt nem akadályozhatta meg Héderváry, de annyit ki tudott vinni, hogy az első nap legalább nem szavazták le, mert az az új kormány programja felett megindult vitának a folytatását délután két órakor Héderváry kérésére holnapra halasztották.

Kár is lett volna megakadályozni a kormányelnök programjának kifejtését. Még azt gondolhatták volna, hogy valami nagy kincstől fosztották meg az országot, — pedig ime kisült, hogy sovány program az nagyon, azzal bizony alig lehet megnyugtatni vagy pláne meghódítani egy felzaklatott nemzet közvéleményét.

A főkérdésekről nagyon határozatlanul beszélt a miniszterelnök; meglátszott beszédén, hogy éppen ezekben nem egyezett még meg Andrásyval és Tiszával.

A legfőbb kérdés az önálló bank tekintetében nemcsak nem hozta meg Justhék terminusát vagy az azt biztosító deklarációt, hanem egyszerűen hivatkozott arra, hogy ebben még a parlamenti pártok sem foglaltak állást.

Hasonlóan nyitva hagyta a másik, ma már még fontosabb kérdést a választói jog reformját. Hangsúlyozta a nemzeti szempontok megővését, de sem a plurálishoz, sem az egyenlő és titkoshoz nem kötötte le magát.

Ugy látszik békíteni akar mindenkit, még a vallást is békíteni óhajtja a tudományal. Szép, szép, de attól tartunk, hogy a Székelyek társaságában a vallást is csak annyira taksálja, mint a magán-szociológusok csekélyke tudományát s mindkettőnek egyforma jogot vindikál.

Bevezető szavaiban a miniszterelnök a békét hangoztatta s ha azt nem sikerülne megvalósítania, a házfelosztást

helyezte kilátásba. Tehát a háborút. A vékony, sivár és határozatlan programot olyan viharos ülésben fogadta a Ház, hogy ezek után mindent hamarabb várhat Héderváry, mint békét. Lesz tehát háború — vagyis választás.

A parlamenti eseményekről tudósítónk a következőket jelenti:

A Héderváry-kormány bemutatkozása.

A képviselőház ülése.

Izgalmas jelenetek a képviselőházban.

A képviselőház mai ülése iránt ország-szerre óriási érdeklődés nyilvánult meg. Vidékről, az ország minden részéből számosan mentek fel a fővárosba, hogy a nagy eseménynek, a Héderváry-kormány bemutatkozásának tanúi legyenek. A főváros közönségének a színe-java ott volt az ülésen. A karzatokat roskadásig megtöltötte a közönség és még folyton újabb és újabb tömegek jöttek, mert a háznagy hivatal erre az alkalomra az összes jegyeket a közönség rendelkezésére bocsátotta. A főrendek karzatán sem maradt egyetlen hely sem üresen. Minden arcon izgatottság és várakozás tükröződött. Az ülés kezdete 10 órára volt kitűzve, de már 9 órakor nagy tömegek állottak a parlament épülete előtt. Az üléstermet is minden szokás ellenére már háromnegyed 10 órakor megtöltötték a képviselők. A lemondott miniszterek is nagyobb részt megjelentek és a képviselői padjaikban foglaltak helyet.

Gál Sándor elnök negyed 11 után néhány perccel nyitotta meg az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét, majd az elnöki előterjesztések során bejelentik, hogy gróf Khuen Héderváry a mai ülés folyamán be fogja mutatni a Wekerle kormány felmentésére és az ő kormánya kinevezésére vonatkozó királyi kéziratoknak a másolatait. Majd óriási derűtség közepette jelenti, hogy Mailáth Géza képviselő nyolc heti szabadságot kér. Széll Kálmán összeférhetetlenségi ügyének a tárgyalását a keddi ülésre tűzi ki, de ha a keddi ülést bármi okból is nem lehetne megtartani, akkor az elnök a tárgyalás iránt újabb javaslatot fog tenni. Az elnöki előterjesztések alatt folytonos zaj és láрма uralkodik a teremben. Mikor Zlinszky István háznagy kimegy a teremből, nyilván, hogy a kormány tagjait bevezesse, egyszerre nagy láрма keletkezik.

— Ne hozzátok a császár cselédjét! — kiáltották feléje.

Nagy Dezső a felirati bizottság jelentését terjeszti elő.

Ezenközben vonult be az elnöki emelvényről jobbra lévő ajlón a Khuen-kormány, élén Khuen-Héderváryval. A Justh párt és néppárt részéről óriási zajjal kiabálással: Zsivó! Visoki sabore! Nerabi zahada! kiáltásokkal fogadták. A zaj, láрма alig akart lecsendesedni.

A jegyző belekezdett a királyi kéziratok felolvasásába. Wekerle Sándor nevének említésénél az alkotmánypárt, néppárt és Kossuth-párt hatalmas tapsviharban tör ki.

Az elnök kijelenti, hogy a királyi kézirat felolvasatván, azt a főrendi házhoz utasítja.

Justh Gyula: A királyi kéziratot nem lehet a főrendi házhoz utasítani. A parlamenti gyakorlat megköveteli, hogy ilyenkor a miniszterelnök beszédet mondjon, amelyben megismeresse a programját.

Andrássy Gyula: Nem járul hozzá Justh indítványához. Mivel a képviselőház és főrendi ház az országgyűlésen formailag két teljesen egyrangú foruma Hédervárynak egészen olyan joga van a főrendi házban elmondani a programját, mint a képviselőházban.

Bámfy Dezső báró: Az elnöknek jogában van a javaslatot feltenni, hogy a királyi kézirat a főrendi házba át'ördessék, de e felett határozni a képviselőház joga. (Ugy van! a Justh-párton.)

Gál Sándor elnök: Justh Gyula felszólalásának semmi létjogosultsága nincsen, mert a királyi kézirat az alkotmányosság minden követelményének megfelel. (Óriási zaj a Justh pártban.) Ő különben is csak azt konstataálta, hogy a királyi kézirat kibírdtetett. Azt a vitát, amely a kormány kinevezése fölött ezután keletkezik ő semmi módon sem fogja sem befolyásolni, sem megakadályozni. Konstataálja, hogy ő sokkal kevesebbet mondott, mint a mennyit a parlamenti gyakorlat megkövetel.

Holló Lajos: Ebben a házban határozatot hozni az elnöknek nincs joga. Joga van a javaslatot betérjesztetni, de a fölött határozni a Háznak a kötelessége. A királyi kézirat tudomásul vétele a Háznak a joga.

Polónyi Géza (Guanyos kacagással fogadják. Halljuk Leugyel Zoltánt — kiáltja feléje Pető Sándor.) Andrásyval polemizál és azt mondja, a Háznak alkotmányjogi szempontból joga van, sőt kötelessége megvizsgálni, hogy a királyi kézirat megfelel-e a törvényes formáknak.

Apponyi Albert gróf: Fogadják el az elnök proppozícióját, annál inkább, mert tudomásul vételről az elnök még egy szót sem szólt.

Gál Sándor: Az ő kijelentése csak egy adminisztratív ténykedésre vonatkozott, arra ugyanis, hogy a királyi kézirat kibírdtetett és átküldetik a főrendi házhoz. (Óriási zaj a Justh pártban. Justh Gyula, Holló Lajos, Andrásy Gyula gr Apponyi Albert gróf a terem köze-

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabetzerzésre

MITTEILER ED

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Szövetek méterenként nálam a eglocsóbb gyári árban szerezhetők be.

Nagyvárad,
 Rákóczi-ut
 (Uri casino épület)
 Telefon 520.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costümöket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

pére mennek és élénken tanácskoznak.) Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet alatt az üléssteremben nagy csoport tárgyalja izgatottan az iménti eseményeket.

Szünet után

Elnök megajítja az ülést. Kijelenti, hogy adminisztratív cselekedet volt az, hogy a kibírdetett kéziratoknak a főrendiházhoz való elküldését mondta ki. (Zaj.) Eljárását magyarázza. Javaslattal tesz, hogy a kéziratokat vegyék tudomásul, küldjék át a főrendiházhoz s az erre vonatkozó jegyzőkönyv hitelesíttessék. (Óriási zaj.) Kijelenti, hogy semmi olyan célzat nem vezetett, mintha a szólásszabadságot gátolná. (Nagy zaj.) Felteszi a kérdést. (Kitörő nagy zaj.)

Holló Lajos lehetetlennek tartja az ily elintézt. A Háznak joga van a javaslatához. Hozzászólani. (Roppant nagy zaj. Ugy van! Igaz!)

Gál Sándor elnök Návay és Rakovszky alelnökkel tanácskozik.

— Csak egy elnöknek szabad lenni! — kiáltják az emelvény felé.

— Menjenek le! — harsogják. — Ez nem törvényszék, hogy tanácskozzanak.

Justh Gyula nagy izgalomban azt fejtegeti, hogy az elnök tévedett, mert csak oly jegyzőkönyvet lehet hitelesíteni, mely a Ház határozatát foglalja magában. Az elnöknek meg kell kérdeznie, kíván-e valaki a javaslatához hozzászólani. (Ugy van! Igaz! De az elnök suttomban mond ki határozatot (Óriási zaj.)

Az elnök Justh Gyulát a kifejezéséért megroja. A vitát bezárja és a kérdést szavazásra teszi fel.

Irtózatot fergeteg kerekedett most. Vad lárma, padverés. A képviselők kiáltozva vonulnak ki a padokból. Tíz percig tart a falrengető, rettenetes zaj, dühösen abcugolják az elnököt s mialatt olvassák a jegyzőkönyvet.

— Le kell buzni az emelvényről! — kiáltják Justhék.

Possgay Miklós felrohan az emelvényre s a jegyzőkönyvet, melyet olvasni akarnak kitépi a jegyző kezéből s a terem közepére hajtja. Rémes lárma.

Lovászky Márton, Szokoly Tamás ökölbe szorított kézzel rohannak az elnöki emelvényre. Már már az a helyzet, hogy inzultálják az elnököt. Andrassy Gyula, Héderváry Lehel és

Halász Lajos sietnek az elnök védelmére. Ez alatt megtörténik a szavazás.

Gál Sándor a borzalmas viharban másodszor is felfüggeszti az ülést.

A szünet alatt igen szenvedélyes jelenetek történnek a folyosón Kossuth-párti és Justh-párti képviselők között. A Justh-párt nem hagyhatta elnököt cserben s ezért előállt az a sajnálatos körülmény, hogy az első szavazás Khuennek többséget hozott: tudomásul vették az elnöki javaslatot. Az elnök ellen óriási a forróság. Halász Lajos és Farkasházi Zsigmond hevesen összetűztek a folyosón.

A bizalmatlansági indítvány.

Szünet után Gaál Sándor nagy izgatottság közepette nyitotta meg ismét az ülést. Az első szóásra jelentkező Justh Gyula, aki bizalmatlansági indítványt nyújt be. Az indítványt tüzes és a Ház folytonos helyeslése mellett mondott beszéd kíséretében terjeszti be a Ház elé.

Bizalmatlan pedig a jelenlegi kormányral szemben elsősorban azért, mert az már alakulása előtt megmutatta, hogy nem az alkotmányos alapot fogja használni kormányzása alatt. A nemzet jogos követeléseinek teljesítését várja a kormánytól erre pedig a jelenlegi egyáltalán nem nyújt garanciát, amiért is a nemzet bizalmatlanságot kell, hogy vele szemben tanúsítson. De bizalmatlan lesz a nemzet minden kormányral szemben, amíg meg nem nyugtatják és nem teljesítik követelését. A jelenlegi kormány az eddigi viselkedése által korántsem nyújtotta tanujelét annak, hogy a nemzet alkotmánya szerint fog működni.

— Darabont kormány! Ki vele! (Felkiáltások minden oldalról.)

— A kormány ép úgy indul utjára mint annak idején a Fehérváry kormány tette a jelenlegi kabinet ép oly inparlamentáris mint az volt. Ez ellen a nemzetnek állást kell foglalni s nem szabad engednie, hogy alkotmányos jogait lábba tiporják. Mi nem félünk a fenyegetésektől, jöjjen bár az abszolutizmus, mi küzdeni fogunk ellene.

Nagy éljenzés közben fejezte be beszédét Justh Gyula. Utánna Héderváry állott fel nagy zaj és abcugolás között.

Héderváry programja.

Héderváry minekutánna a hangulat kissé lecsendesedett két papírlapot vett elő s arról

olvasta le bemutatkozó beszédét, melyben a következőket mondta:

— A legjobb szándékkal jöttem az uralkodótól a Ház elé. Céлом és feladatombékét teremteni a nemzet között, amit ha nem sikerülne keresztül vinnem úgy kénytelen leszek királyi kéziratral felosztatni a Házat. Ezután a programjára tér át. Első sorban a bankkredítését említi.

A bankügyben azonban az eddigi események azt igazolják, hogy a mellett még a többség sem foglalt állást, sőt a különböző pártok ellentétes véleményeken vannak, szóval ez az ügy nem forotta ki magát. A választói jog kérdésében az általános választói jognak a híve, mert nem akar a nemzetnek egy fiát sem kihagyni abból, hogy ne nyilváníthassa meg az ő felfogását. Feladatának fogja ismerni, hogy a különböző felekezetek, vallási meggyőződések és tudományos alapú meggyőződések védelemben részesüljenek s azok békésen megtérjenek. Nagy reformokat ígér a közigazgatás terén. Ezután több törvényjavaslatot terjeszt be. Ezek a törvényjavaslatok a következők:

1. Ujencjavaslatok.
2. A két hónapos indemnitás.
3. A román kereskedelmi szerződés.
4. A határlegeltetési tilalom.
5. Az 1910. évi költségvetés.

A program kifejtése után Héderváry szó nélkül leült és várta a Ház határozatát.

Gaal Sándor tekintettel az idő előre haladására az ülést berekesztette s így a bizalmatlansági javaslat ma kerül tárgyalás alá.

Főrendiház ülése.

Bizalmatlanság Hédervárynak.

A főrendiházban délután 4 órakor tartottak ülést gróf Dessewffy Aurél elnöklése alatt. Az ülés megnyitása után az elnök bemutatja a Wekerle Kormány felmentésére és a Héderváry kormány kinevezésére vonatkozó jelentéseket. Bejelenti egyidejűleg, hogy a kinevezésre vonatkozó királyi kéziratokat a képviselőház még nem tette át, de ez nem képezhet akadályt az új kormány bemutatkozásánál.

Az elnöki jelentések után az új kor-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Alaptalan pletyka.

— J. L. Randall. —

— Mi baj van? — kérdezte a férfi, szinte gyermekesen ártatlan szemekkel nézve a leányra.

— Maga küldte be ezt? — mondta válaszként a leány mérgesen mutatva egy újságlapra.

A férfi hangosan olvasta:

»Lionel P. Broadfield ur annak a kijelentésére kér fel bennünket, hogy Claribel Mortley kisasszonnyal való eljegyzésének híre nem egyéb alaptalan pletykaságnál.«

— Nos mi van ezzel?

— Maga küldte be?

— De hiszen ez tiszta igazság! Tényleg alaptalan a dolog. Mi nem vagyunk eljegyezve egymással.

— Fog a kérdésemre felelni, vagy nem?

— Természetesen. Lenne szives megismételni azt?

— Maga küldte be ezt a jelentést a laphoz?

— Ha arról volna szó, hogy jegyesek vagyunk, még érteném a méltatlankodását. De így...

— Fog felelni a...

— Nem értem, mi nem tetszik a dologban.

— Maga küldte be a...

— Hiszen az egész mindössze az igazságnak leplezetlen megmondása...

— Nem az igazságé.

— Clarib, drágám, ha ez nem igaz, akkor hát jegyesek vagyunk!

— Broadfield ur, én nem adtam önnek jogot ahhoz, hogy keresztneveimen szólítson. Különbben is, ha ön uriember lenne, akkor elmenne.

— De mi baja ezzel a hirdetéssel? Ha nem igaz, akkor jegyeseknek kell lennünk.

— Dehogy. Ilyenfajta pletyka sohasem keringett a társaságban.

— Ugyan? Honnan tudná maga, mit mondtak az emberek arról, hogyan bátorított engemet?...

— Broadfield ur!

— Nos hát akkor nem marad más hátra, mint írni az újságnak s meghazudolni ezt a hirdétést.

— Mit ért ezalatt?

— Nem szükséges a szót szaporítani. Elég, ha ennyit írok meg: »Arra kértek fel bennünket, hogy megcáfoljuk azt az állítást, miszerint Claribel Mortley kisasszony nincs jegyben.«

— Merje ezt tenni! — kiáltott Claribel fenyegetően.

— Nos, valaminek történni kell! Mégis csak kellemtelen dolog, hogy hasonló sorok keringjenek Londonnak legolvasottabb lapjában.

— Ha még egy szót mer rólam bármilyen lapba írni, többé nem ismerem önt — szólt a leány büszkén.

— Tegnap kikoszorózott. Ez volt a legnagyobb rossz, ami engemet érhet. Már nincs mitől tartanom.

— De. Oly valamit fogok tenni, hogy megbánja, hogy született.

Elfordult tőle s otthagya őt.

Az utcán találkozott a vikáriussal.

— Hogy van, Mortley kisasszony? — tudakolta ez. — Mért siet annyira?

— Én?

— Igen. Egyenesen rám nézett s még sem állt meg mint máskor, hogy néhány szót váltson velem.

— Véletlen. És ön hogy van?

— Köszönöm elég jól. Mondja csak, gratulálhatok vagy sajnálatomat fejezzem ki?

— Mi felett?

— Nem hallotta? De talán ne beszéljünk róla... Ugy-e, egy kis ideig jobb lesz nem hozni szóba?

— Bánom is én akármit beszél — morgogta Claribel, kissé udvariatlanul. De a vikárius nem vette észre.

— Így hát elhatározták egymás között, hogy mégis jobb, ha nem történik meg? — kérdezte.

— Micsoda?

— Nos a... Tehát felbontotta az eljegyzést?

— Soha nem is volt erről szó.

— Nem? Igazán? Ez igen meglepő rám nézve. És éppen, mikor már annyira örültem, hogy én fogom összeadni magukat.

— Talán majd a halotti beszédet mondhatja el felettem.

— Oh, lelkem, kisasszonyom, csak talán nincs ennyire elkeseredve? Kérem vesse ki az ilyen gondolatokat a fejből. Az idő minden sebet begyógyít...

— Oh, ne féljen, nem ölöm meg magamat.

— Nem, kisasszonykám, erre nem gondol-

mány tagjai Héderváryval élükön bemutatkoznak.

Héderváry felolvassa programját ezután kéri a főrendek támogatását.

Gróf Tisza István nem akar polemikát előidézni, azonban kénytelen egy pontot kiragadni és ez az hogy a legkegyelmesebb kizárásokat a képviselőház nem tette át a főrendiházhoz.

Ezt az eljárást komolynak tartaná, ha azt a képviselőház mint testület okozta volna, azonban vannak a képviselőházban egyesek, akik megakadályozták annak az áttételét. Azt hiszi, hogy ez ellen a főrendiházak óvást kell emelnie. Javasolja, hogy emeljen a főrendiház óvást az eljárás ellen, hogy az a jövőben elő ne forduljon.

Szavazás alá kerül a javaslat és azt elfogadják.

Több felszólaló után Várossy Béla nincs bizalommal a kormányval szemben, mert a vallás- és közoktatásügyi tárcát nem katolikus ember tölti be.

Gróf Tisza István: A program egy pontja által a 3 évtized fedhetlen politikai munkássága van megtámadva, amelyet nem lehet szó nélkül túrni. A politikai helyzet ma oly veszélyes, hogy sine ira et studio kell foglalkozni a helyzettel.

Nem szabad volni me tangerenek tekinteni a választói jog kérdését. Oda kell törekedni, hogy az abban a formában, hogy tudillik általános legyen, soha a főrendiház elé ne kerüljön és ha a főrendiház elavult intézmény, csak akkor valósuljon meg a választói jog kérdése abban a formában. Addig azonban csak olyan választói jog válhatik törvénynyé, amely garancia felállítására is képes. Ez pedig nem nyújt garanciát s kénytelen ellene állást foglalni. Csak olyan elemeket lehet bevinni a képviselőházba, amelyek tudnak is bánni szerzett jogjaival. Külömben minden tekintetben egyet ért Héderváryval, csupán a választói jog kérdésé-

ben nem és ezt nagyon sajnálja. Ha pedig az általános választói jogot akarja keresztülvinni Héderváry, úgy jobbnak találta volna a pluralitás felvételét.

Az önálló bankot pedig egyenesen nemzeti veszedelemnek tartja. Beszéde végén kifejti, hogy most az erők egyesítése a fő, s azon kell lenni, hogy tömörüljenek. Beszédét háromnegyed 7 órakor fejezte be Tisza, akit a főrendek lelkesen megélteneztek.

Prónay Dezső báró bizalmatlan a Héderváry kormányval szemben.

Héderváry szükségesnek tartja az általános választói jogot, nem akar a nemzetnek egy tagját sem megfosztani jogai gyakorlásától. Nagyon sajnálja, hogy Tiszával ebben a kérdésben nem tud megegyezni, azonban nem változtathat programján.

A főispán távozása.

Glac Antal főispán vasárnap érkezett haza a fővárosból ahova úgy utazott fel, hogy onnan mint felmentett főispán jöjjön vissza. A felmentést nem kapta még meg Glac és így kénytelen fungálni. Tegnap munkatársunk meginterjúvolta az utban lévő főispánt, aki a következőket mondta.

— Megkaptam Méltóságos uram a felmentését?

— Még nem kaptam meg, de mindég várom. Addig azonban míg a fölmentésem megérkezik mint főispán fungálok, de nem mint a jelenlegi kabinet bizalmi embere.

— És esetleg ha véleményt vagy információt kérnek Méltóságodtól egy vagy más ügyben milyen álláspontot fog akkor követni?

— Legyen nyugodtílyen természetű ügyekben nem fordulnak hozzám.

— Milyen Méltóságos uramnak a nézete, lehetséges-e, hogy olyan változások történnek e politikába, hogy Méltóságod ha most el is távozik idővel vissza tér hozzánk.

— Éppen ez a dolog az, amiben nyilatkozni is akartam. A Szabadságban ugyanis egy közlemény jelent meg, amely szerint én valakivel bizalmasan tudattam, hogy nemsokára eljövök az az idő, amikor Kossuth lobogója alatt én ismét visszatérek ide mint főispán. Ez a közlemény egyáltalán nem felel meg a valóságnak, mert én ily nyilatkozatot sem bizalmasan, sem nem bizalmasan nem tettem és nem is tehettem. Hiszen a Héderváry kineveztetése óta soha egy percig sem volt olyan a politikai helyzet, hogy abból ily irányban lehetett volna következtetni.

— Méltóságos Uram Budapestre költözik?

— Igen Budapestre, Muzeum-körút 23. szám. Most rendezik a lakásomat.

— Méltóságos uram nem hallotta még ki lesz az utóda?

— Nem hallottam, mert nem is voltam a belügyminiszteriumban.

A főispán távozása most már napok kérdése. A lakásban már meg is történtek erre az előkészületek. Így a képtárat, melyet 80000 koronára becsülnek, már kezdi összevonni a főispán. Budapestn ugyanis nem akar oly nagy helyet szánni a képekre, melyek itt több termet töltenek be. A főispánnak körülbelül 130 eredeti képe van. Ezekből 40 darabot elajándékozott a fiának. A művészlelkű főispán tudvalevő dolog, hogy igen sokat tett a művészet bevezetése érdekében és hogy nagyon sok művészi kiállítást köszönhetünk neki, most, hogy távozik, bizonyára a közönség szívesen fogja a jelesen összeállított képgyűjteményt felkeresni és abból egy egy emléktárgyat megszerezni.

A képek közül a következőket emeljük ki:

Bihari Sándor — Magyar paraszt.

Zilzer — Özek.

Selmik — Tenger.

Aggházy — Pulykák.

Karvaly — Susster.

Telepy — Erdei ut.

tam. De mikor fiatalok vagyunk, a szívünk is meghasadhat a bánattól.

— De én nem csalódtam senkiben sem!

— Nem? Akkor hát az újságban írottaknak nincs alapjuk? Azt kell tehát hinnem, hogy a jegyesség most is fennáll?

— Nem!

Az öreg ember arca kérdőjellel változott.

— Sem a pletykának, sem az újságbeli jelentések semmi alapja nem volt. Nem szerettem senkit, így hát nem is csalódbattam senkiben.

Türelmetlenül fordult el tőle s ott hagyta állni az utcasarkon.

A legközelebbi ismerőse Tarn Dick volt, vele már a kertjük mellett találkozott.

— Hogy van! — kérdezte ez tőle vidáman. — Ugy látom a hír nem igaz?

— Micsoda hír? — kérdezte Claribel — aztán hozzátette: Nem, nincs benne semmi.

— Jól van, felélegzem! — mondta Dick. Claribel kissé ijedten nézett rá.

— Jöjjön, egyék velem egy fagyaltot — kezdte Dick újra.

— Köszönöm, nem.

— Akkor üljünk le itt a fa alatt.

E pillanatban Lionel látta arra felé menni s inkább ott maradt Dickel, csak hogy Lionelnel találkoznia ne kelljen.

— Jól tette, hogy Lionelnel azt a kis magyarázatot beküldötte az újságnak — mondta Dick.

— Nem én tettem be. Ő önmagától volt ily impertinens.

— Maga nem akarta hogy belékerüljön?

— Nem, teljesen felesleges volt.

— Ellenkezőleg. Másokban reményeket támasztott és megnyugtatta a kedélyeket.

— Igazán jól tette, hogy felbontotta ezt az eljegyzést.

— Meg jogja bocsátani, hogy ha erre nézve nem elegyedem önnel vitába.

— Oh, én csak önmagammal vitázom.

— Akkor kérem várja meg, míg én kívül leszek a hallótávon.

— Örülnie kellene, hogy egyszer meghallja azt is, amit a háta mögött mondanak.

— Lehet, hogy jobb lenne nem hallanom.

— Dehogy. Tegyük fel, hogy a maga iránt érzeti szerelmem oly mély, hogy szinte önzetlenné tesz. És mivel így van, azért mondom bátran, hogy szerencse volt rá nézve ezt a házasságot felbontani. Köztünk legyen mondva, Broadfield barátom nagy gazember. Mert, tekintetbe véve, hogy hányszor volt már jegyben és hány nőnek vallott már szerelmet, valóságos szemérmertlenség kellett hozzá, hogy magának is...

— Ő soha más nőt rajtam kívül nem szeretett.

— Elhitte neki? Mindenkinek ezt mondta. De mennyire emlékszem első szerelmemre! Egy héti tartott mind a kettő. A kilencedik gépiró kisasszony volt, a tizedik kikoszarolta, mert azt hitte, hogy a pénzéért jár utána. A 11., 12., 13...

— Ne folytassa. Lionel miadest elmondta nekem is.

— Igen, azt mondta ugy-e, hogy megbánást érez méltatlan élete miatt? Ezt mondta a többinek is.

— Ő küldte őt ide, hogy egy csomó va-

lótlanúságot állítson róla s így felköltse rokonszeves méltatlankodásomat?

Dick nem felelt, hanem hátranyult a lóca mellé s karjánál fogva előhúzta onnan Lionel.

— Hiába volt minden, öreg — mondta — Ő tuljárt az eszünkön.

— Tuloztál — szólt Lionel kedvetlenül.

— Megörültek mind a ketten? — kérdezte a leány.

— Nem, csak ki vagyunk ábrándulva. Elvesztettük hitünket az örök nőiesben. Eddig, ha egy leánynak azt mondták az emberről, aki érdeklődött iránta, hogy gazember, ő is belészeretett. Erre tettünk volna hitet mi férfiak. De a hitünk alapján rendült meg. Isten vele!

— Meggondoltam a dolgot és feleségül megyek Dickhez — mondta a leány mosolyogva.

— Attól félek, hogy ez lehetetlen — felelte Lionel. — Mert ő reggel óta a nővérem vőlegénye.

— Gratulálok — szólt Claribel, s megvárta a fiatalember kezét. Aztán Lionelhez fordult. — Akar egy fagyaltot enni velem?

Lionel karját nyújtotta neki. A leány mosolyogva hozzátette:

— Miután úgy is meghazudtolta a jegyességünket, most már nem gyanusíthatnak.

— Igaz. De az újságok hazudni szoktak. Aztán meg vagyok győződve róla, hogy a nővérem nagyon szeretné, ha maga lenne a sógoróje.

— Majd meglátjuk, mit tehetünk e tekintetben az érdekében — mondta Claribel, s napsugaras tekintetét a Lionel szemébe mélyesztette.

Kusza — Erdő.
 Mednyánszky — Rajec és vidéke.
 Nadler — Tere-tere.
 Feszthy — Magdolna.
Pierre Verus — Vatikáni rész. (All két remekműből, a város reflektál rá.)
 A főispánnak csinos szoborgyűjteménye is van, amelyeket szintén megszerezhet a község.

Ezek közül a következőket emeljük ki:

Canova — Atléta.
 Lavegne — Gáré.
 Zala György, Damkó, Holló stb. művei.

A képek felől bővebb információkat Korda Sándor nyújt, akit a főispán kért fel az ügy rendezésére.

Borzalmas gyilkosság Élesden.

Agyonverte az édesatyját.

Vasárnap virradóra borzalmas gyilkosság történt Élesden, ahol valósággal izgalomba hozta a lakosságot. Egy leány baltával agyonverte az édesatyját. A gyilkosságot bár a legnagyobb izgatottsággal tárgyalták, mégis a közvélemény a gyilkos mellett foglalt állást és mindenki örül annak, hogy megszabadult a község egy közveszélyes embertől.

Az esetről részletes tudósításunk a következő:

Bogyó Lajos élesdi közművesmester a foglalkozása mellett különösen a téli hónapokban a fényképészettel is foglalkozik. A kettős kereset elég tisztességes jövedelmet biztosított Bogyónak, aki azonban keresetét nem tudta kellőleg felhasználni és ha pénzt szerzett valahol, azt azonnal alkoholra fordította. Az alkohol mértéktelen élvezete folytán delirium tremensbe esett Bogyó. E betegségből kifolyólag valóságos réme lett Bogyó a családjának.

A szerencsétlen ember feleségét és gyermekeit üldözte, sőt még a tettelegességektől sem riadt vissza. Különösen az utóbbi időben annyira ment brutalitásában a férfi, hogy családja élete sem volt sohasem biztonságba. A veszedelmes ember elől nemcsak családja, de a szomszédok is menekültek, mert ismerték, hogy mindenkibe belékölt s a legazsolidabb embereket is bajba keríti.

Szombaton annyira túrhettellenné vált Bogyó családjának állapota, hogy a délután folyamán az egész család otthagya az izgága embert és az egyik rokonukhoz mentek át. Odahaza a 18 éves Eszter nevű legidősebb leány maradt.

Bogyó vasárnap hajnalban tért haza a kocsmából, ahol oly sok alkoholt fogyasztott el, hogy alig birt a lábán állani. Odahaza a leánya fogadta az ittas embert, aki mikor meglátta a leányát éktelen haragra lobbant s torkaszakadtából kiáltotta:

— Hol van az anyád?

A leány megmondta, hogy eltávoztak hazulról és nem is akarnak többet vissza se jönni. Az ittas ember a leány feleletére még jobban haragra lobbant, de aztán kérlelni kezdte a leányt. A leány mindenáron le akarta fektetni az apját.

— Aludj ki magát, majd reggel visszahívjuk őket.

Bogyó erre megfélemlítve minden emberi voltáról s szinte állati dühvel vetette magát a leányra, aki azonban félre ugrott s így Bogyó az ágyának esett. Bogyó erre kést rántott és a leányt az ajtó mellé szorította.

— Meghalsz! Megöllek! Te . . .

A leány megrémülve atyja vérben forgó tekintetétől és a nála lévő késtől, önvédelmére az ajtó mellől egy kis baltát kapott fel és azzal Bogyót fejbe ütötte. Bogyót azonnal elöntötte a vér s eszméletlenül roskadt össze.

A leány megrémülve cselekedetétől előbb édes anyjához futott, majd a csendőrségre ment és önként jelentkezett. A csendőrség a leányt letartóztatta. Az eset megvizsgálása végett az élesdi járásbíró szállott ki a helyszínre, ahol a hulla felboncolását is eszközölték.

A nyomozat ezideig azt igazolta be, hogy a leány cselekedetét önvédelemből követte el.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Január 26. Este 8 órakor a Kath. Kőr házias estélye a Pannóniában.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **A városi mérnöki hivatal szervezése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága tegnap délután szokatlan népes ülést tartott, a melyen dr. Thury László v. főügyész elnöklelte alatt Kepes L. Miklós, dr. Mihály Lajos, dr. Ágoston Péter, dr. Olasz Béla és dr. Dőri István voltak jelen. A városi mérnöki hivatal szervezésére vonatkozó szabályrendeletet tárgyalták. Ennek lényegesebb része, hogy a főmérnökön kívül 3 mérnökről és egy építészről szól, de felöleli az összes segédszemélyzetet és alkalmazottakat. A főmérnököt, mérnököket és építészt a főispán, a többi a polgármester nevezi ki. Fontosabb része még a szabályzatnak, hogy a főmérnök a városi tanácsnak van közvetlen alárendelve, ettől kapja rendeleteit s ehhez teszi jelentéseit s csak utügyekben tartozik a polgármester alá. A főmérnök helyettesítésére nézve abban állapodtak meg, hogy a főmérnök helyettese rendszerint a rangidősb mérnök. Kivételes esetekben a helyettest a polgármester jelöli ki. A szakbizottság még azon óhaját fejezte, hogy a város szervezeti szabályrendelete akként dolgoztassék át, hogy a város összes alkalmazottai csak fejelemi uton legyenek elbocsáthatók. A még kitűzött ügyeket szerdán délután 3 órakor tárgyalja a szakbizottság.

* **Vetítő előadás a kath. körben.** A nagyváradói kath. körben ma kedden este dr. Némethy Gyula papnöveldei tanár tart előadást a Tátráról s igen szép vetített képekben mutatja be a Tátra remek részeit. Végül a tipikai vízeséseket mutatják be megkapóan szép mozgó fényképekben.

* **Nem lesz új vágóhid.** Az új vágóhid felépítését már annyira hangzottatták máj, hogy mindenki azt hirdette, miszerint rövid időn már hozzá kezdenek az építéshez. Ugyan is sok dolgot eddig is azért halasztottak el, mert az új vágóhid építésével egyidejűleg akarták megoldani. Most egyszerre arra ébredtünk, hogy nem lesz új vágóhid. A tegnap tartott tanács ülésben a tanács tagjai ugyanis megüt-

bözéssel látták, hogy a míg a város főmérnöke 700000 koronára tervezte az új vágóhidat, most ez is az új vízmű sorsára jutott. A főmérnök legújabb számítása és költségvetése szerint 940000 koronába kerülne az új vágóhid. Ennyi pénze pedig nincs a városnak. A tanács úgy véli, hogy ezen terv készítésénél is a főmérnöktől már megszokott nagyzás érvényesült. Ezért kiküldték Komlóssy József tanácsnokot, Szűcs Géza főszámvevőt, hogy a terveket a főmérnökkel együtt vizsgálják át, nincsen-e a tervbe sok felesleges, luxus dolog ami pl. helyes Londenban, de Nagyváradnak se szüksége, se pénze rá. A tanácsnál az a vélemény alakult ki, hogy valószínűleg elejtik az új vágóhid építését s csak a jelenleginek kibővítését és kijavítását vizik keresztül.

* **Cukorgyár Nagyváradon.** A legutóbbi városi közgyűlésen Rimler Károly polgármester ígéretet tett, hogy a létesítendő cukorgyár ügyét figyelemmel kíséri. Ugy látszik, hogy a polgármester már elérkezettnek tartja az időt, hogy a cukorgyár ügyében akciót kezdjen. Tegnap délután 15 biharmegyei nagybirtokost, illetve uradalom képviselőit értekezletre hívta össze a város házára. A meghívottak mind megjelentek. A tárgyalás teljesen bizalmas jellegű lévén, részleteket nyilvánosságra hozni nem lehet. Bevárják, míg a tervezett gyár ügyében a döntés megtörténik. Ha Békéscsaba-gyében állítják fel a tervezett cukorgyárat, akkor megindítják a mozgalmat egy cukorgyárnak Nagyváradon leendő felállításáért.

* **A Hirsch egyesület jubileuma.** A Bátor Hirsch Mór jótékonyági egyesület nagyváradai csoportja folyó hó 22-én szombaton este itteni fenállásának 15 éves jubileumát ünnepelte, melyre az egyesületnek mintegy 100 tagja jelent meg családjával együtt a Rimnóczy-féle étteremben. A társasvacsorán szép beszédek hangzottak el.

* **Nagy adomány a tüdőbetegek üdülőhelyének.** Néhai Kolliner Dávid emlékére koszoru megváltás címén a nagyváradai tüdőbeteg gyógy- és üdülőhelyén Kolliner Dávid nevét megörökítő ágyalapítványra, gyermekei: Lukács Gyula és neje, Kolliner Miklós és neje, dr. Gerő Sándor és neje 1400 kor. adományoztak. Nevezetteknek kívül ugyancsak Kolliner Dávid emlékére koszoru megváltás címén Steru Adolf London 100 kor., özv. Kolliner Sámuelné Bécs 100 kor., Sonnenfeld Adolf 20 kor. és Ternyei Ármán 10 koronát adományoztak. Ezen adományokért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület nevében Fetser püspök, elnök.

* **Ninos pénz kövezésre.** A városi tanács tegnap tartott ülésében foglalkozott a városi főmérnök kövezési programjával, amelynek keresztülvitele három és fél millió koronát igényelne. Mivel azonban anyai pénze nincsen a városnak, egyelőre csak azoknak az utcáknak a rendezését veszik ez évben fogantatba, ahol egyáltalán semmiféle kövezés még nincsen.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehérnemű cikkekben REICHARD ARUHÁZA cégnél szerzi be, hol legdivatosabb kalapok és divatcikkek kaphatók.

* A) Ösmered Stern-t? B) Hogyne a Bémer-téren a villamos megállónál van a villamosfelszerelési üzlete.

* **Hangverseny a Pannóniában.** A Pannónia kávéház új bérlője Haraszthy Károly, ismét tanujelét adja annak, hogy a közönség szórakozását szíven viseli. Ma és a következő napokon ugyanis a kávéházban Földváry Márkus a híres budapesti primás fog hangversenyezni teljes zenekarával. A hangverseny bizonyára méltó fogadtatásra is talál.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében január hó 24., 25., 26. és 27-én a következő érdekes mozgófénykép-udonságok lesznek bemutatva: 1. Kaméliás hölgy. 2. Színésznő szobaleánya. 3. Angol matrózok gyakorlata. 4. Velencei idyl. 5. Mezőgazdaság Erdélyben. 6. Csintalan gyermekek. 7. Bajazzók. *Belépti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor. Két óra italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mely tisztelettel *Hartstein Árpád* kávéháztulajdonos.

Pénzintézetek beszámolója.

Vasárnap, január 23-án két nagyváradai pénzintézet tartotta évi rendes közgyűlését.

Az egyik: a Biharmegyei Kereskedelmi- Ipar- és Terményhitelbank városunk legkiválóbb intézetei közé tartozik. Az elmúlt évben ülte megven éves jubileumát, amikor eklatáns módon nyilatkozott meg az általános elismerés és bizalom úgy az intézet, mint annak alapítása óta vezére: *Reismann Mór* iránt.

Az elmúlt év fényes eredménye ez évben is igazolta, hogy mily körültekintéssel és nagy szakavatottsággal vezeti az igazgatóság s ennek élén a vezérigazgató a régi, renomért intézetet.

A Polgári Takarékpénztár szintén most számolt be az elmúlt év eredményéről. Az intézet alaptökéjét ez évben emelte s hogy a közönség bizalmát eléggé igazolta, miszerint a kibocsátandó új részvényekre a kitűzött határidőn belül nagyobb összeget fizettek be.

Az intézet élén *Aczél Zsigmond* vezérigazgató megmutatta eddigi működésével, hogy az intézet ügye kitűnő kezekben van.

Biharmegyei kereskedelmi ipar és terményhitelbank közgyűlése.

Markovits Antal elnök üdvözölte a szép számban megjelent részvényeseket és miután konstatalja, hogy úgy a közgyűlési meghívó, mint a zárószámadások megfelelő időben meghirdetettek és hogy 34 részvényes 621 részvény képviselésében megjelent, a közgyűlést határozatképesnek mondta ki és megnyitotta.

A jegyzőkönyv vezetésére felkérte dr. *Berkovits Ferencet*, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Kaczián Károly* és dr. *Gyémánt Jenőt*.

Ezután felolvasták az igazgatóság jelentését, amelyből közöljük a következőket:

A mérleg és zárószámadások előterjesztésével tisztelettel jelentjük, hogy az 1909-ik és intézetünk 41-ik üzletévében a pénzügyviszonyok elég kedvezők voltak, amennyiben az Osztrák-Magyar Bank kamatlábának egész éven át tartott olcsósága mellett intézetünknek sok helyről nagy előzékenységgel kínáltak tőkéket. Igyekeztünk is a helyzetet kihasználni és ha az eredményezetnél nagyobb forgalmat nem tudtunk elérni, annak oka abban keresendő, hogy a helypolitikai helyzet bizonytalansága és a múlt évi rossz termés a vállalkozási kedvet lohasztotta és az üzletmenetet élenkülöni nem igen engedte.

Mindazonáltal, amint az előterjesztett számítások igazolják, a múlt évit meghaladó forgalmat sikerült elérnünk, amennyiben a közönségnek intézetünk iránti bizalmát igazoló betéteinknek állaga 5.354.987 K 05 f-re, a váltótárca 4.275.834 K 90 f-re emelkedett és jelzálogi kölcsön és kassza fedezet mellett nyújtott folyószámla előlegeink állaga csökkenést nem szenvedett.

A betérjesztett, a felügyelő-bizottságtól helyesnek talált és kellő időben közzétett múlt évi zárószámadások szerint, a múlt évről áthozott nyereség levonása után a tiszta nyereség 121.351 K 11 fillér.

Ezek után méltóztatassanak elhatározni, hogy részvényeink 41. számú szelvénye 40 koronával folyó évi január 24-től kezdve helyben

pénztárunknál és Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál, a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál és a Magyar Pénzintézetek Központi Hitelbankjánál költségmentesen kifizetessék.

Kérjük még a választmányban sorrendj szerint kilépő és betöltendő 10 tag helyére a választást megajteni.

Végül tisztelettel bejelentjük, hogy a múlt évi közgyűlés után részvényeseink körében mozgalom indult meg, hogy intézetünk vezérigazgatójának *Reismann Mór* urnak 40 éves működését ünnepeljük meg, aminek megfelelőleg *Telcs Ede* budapesti művésszel vezérigazgatónk aranyérmét készítették el és azt az 1909. évi november 7-én az igazgatóság, a felügyelő-bizottság, a választmány és a részvényesek ünnepélyes összejövetelén átadtuk.

Az igazgatóság jelentését elfogadták és a felmentvényt megadták.

Ezután a nyugdíjalap alásáról szóló jelentést olvasták fel és fogadták el.

Ezután a kilépő választmányi tagok u. m.: *Dr. Baróthy Ákos*, *dr. Barta János*, *dr. Edelman Menyhért*, *Kaczián Károly*, *dr. Konrád Márk*, *id. Középegy Kálmán*, *Schütz Albert*, *Szirmai Lajos*, *Wechsler József*, *Weiner Jenő* 3 évre ismét beválasztották a választmányba.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettetés, a közgyűlés az elnök és a vezérigazgató életével véget ért.

A Polgári Takarékpénztár B. T. közgyűlése.

A Polgári Takarékpénztár r. t. vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését: *Dr. Kiss Döme* ügyvéd g. kath. káptalani ügyész elnökléte alatt. A részvényesek nagy számmal voltak jelen.

Elnök üdvözölte a megjelent részvényeseket s miután konstatalta, hogy úgy a törvény, mint az alapszabályok értelmében a közgyűlés határozatképes a közgyűlést megnyitja s a jegyzőkönyv vezetésére dr. *Békefi Gyula* intézeti ügyészt, az igazgatósági jelentés előterjesztésére *Aczél Zsigmond* vezérigazgatót kérte fel.

Az igazgatóság jelentéséből közöljük a következőket:

A lefolyt 1909. év üzletév folyamata alatt a pénzügyi normális helyzet uralkodott, úgy hogy elég olcsó pénz bőven állott rendelkezésünkre; ennek folytán voltunk abban a szerencsés helyzetben, hogy több nagyobb haszonnal járó nagyszabású üzletet bonyolítottunk le az év folyamán, amit előterjesztett mérlegünk híven vissza is tükrözött.

Intézetünk minden üzletágában beállott emelkedés tette parancsoló szükségé az, hogy saját tőkének gyarapítására gondoljunk, ami 1909. évi december hó 5. napján megtartott rendkívüli közgyűlésünkön be is következett. Ezen rendkívüli közgyűlés volt intézetünk ez évi életében a legfontosabb mozzanat, mert ezen határozattal el intézetünk alaptökéjének 500.000 koronával egymillió ötszáz ezer koronára való felemelése és igaz örömmel jelenthetjük a t. közgyűlésnek, hogy nemcsak régi részvényeseink legelőbbje élt az elővételi joggal, amit természetesen tartottunk, hanem részvényeink bonitásának és intézetünk iránti erős bizalmának jeléül sikerült egészen új elemeket, kik eddig részvényeseink se voltak, megnyerni, kik örömmel s önként jelentkeztek az új kibocsátási részvények jegyzésére és átvételére. Hogy az új kibocsátás keresztülvitele teljesen sikerült, bizonyítja azon körülmény, hogy az 1909. évi december 31-ig befizetendő 175.000 korona helyett ca 257.000 korona fiztetett be intézeti pénztárunkba.

Az 500.000 korona névértéű új részvények kibocsátása folytán rendes tartalékunk az az évi hozzájárulással 200.000 koronára emelkedett és támaszkodva az utóbbi évek eredményeire, bizton remélhetjük, hogy nemcsak üzletágaink, hanem jövedelmeink is állandóan emelkedni fognak s így létségtelenül azon helyzetben leszünk, hogy tőkéinket megfelelően gyümölcsöztethetjük.

Ezek után kérjük a t. Közgyűlést, méltó-

tassék elhatározni, hogy az 1909. évi 135525 K 60 fillér nyereségből 5000 drb részvény után a 14 K 7000 K fordíttassék.

Kérjük továbbá a t. Közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul venni, az előterjesztett javaslatunkat határozattá emelni, úgy részünkre, mint a felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadni, valamint elrendelni méltóztatassék, hogy részvényeink esedékes 16. számú szelvényei f. évi január 24-től kezdve, úgy pénztárunknál, valamint Budapesten a Magyar Pénz. Központi Hitelbankjánál (*Arany János* utca 24.) kifizethetők legyenek.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette. Majd a felügyelő-bizottság tagjaiul egyhangulag ismét *Róz Simont*, *Szódényi Nándort*, *Dénes Ödönt*, *Szalai Józsefet* és *Andrényi Gusztávot* választotta meg. Mig a napi-biztosok sorába dr. *Ágoston Péter*, *dr. Lánzy József*, *Kaczvinsky Andor*, *Keller József*, *Krugstein Izidor*, *Schwartz Ferenc*, *Wiener Jenő*, *Sziládky Ernő*, *Helpy József*, *Wallerstein Dániel*, *Fischer József* (uj), *dr. Rednik Gábor* (uj), *Frankl Zsigmond* (uj), *dr. Dukesz István* (uj), *Palotai Armand* (uj), *dr. Váli Péter* (uj) és *Braun Adolf* uj választottak be.

Végül a közgyűlés köszönetet és elismerését fejezte ki az igazgatóságnak s különösen *Aczél Zsigmond* vezérigazgatónak az elért szép üzleteredményért, mire a közgyűlést az elnök berekesztette.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Dollárkirálynő.

Szerda: Tilos a csók.

Csütörtökön: Dollárkirálynő.

Péntek: A botrány.

Szombat: A tanítónő.

Vasárnap d. u.: Cigánybáró. Este itt először: A kuruzsló.

A dollárkirálynő új szereposztásában.

Fall Leó nagyhatású operettjét szűlt nézőtér előtt elevenítették fel vasárnap. A kitűnően sikerült reprizet ma megismétlik és pedig új szereposztással. *Dausit Bartkó Etel*, *Hansót* pedig *Pápay Lajos* játssza ma este. A többi szerepek a régi jó kezekben vannak.

MULATSÁG.

A Kath. Kör osaládi estélye. A

Katholikus Kör holnap, szerdán tartja a Pannonia külön étermében társasvacsorával összekötött családi estélyét. A már eladott jegyekből lehet következtetni, hogy előkelő katolikus családjaink nagy számmal vesznek részt a minden tekintetben pompásnak ígérkező családi estélyen. A társasvacsora után táncrekerekedik a fiatalság. A rendezőség a nagy érdeklődésre tekintettel még ma, kedden estig ad ki jegyeket, amelyek *Kelemen Kálmán* pénztárnoknál vagy a Kath. Kör szolgájnál kapható. A vacsorára is jogosító jegy ára férfiaknak 4 korona, nőknek 1 korona 50 fillér.

A legényegylet hangversenye (Meg-

hívója asztalunkon január 30-ra a Csarnokban) Bátor egylet. Be mer kopogni minden ajtón. Nem hozza zavarba a hivatalos színezet, sem a szalon tagos hidegsége. Már megnézem, barátom, miből meríti bátorságát? De mondhatom, olyan belső tartalmat talállok, hogy azzal nyugodtan is állhat a legkomolyabb hivatal s legnagyobb igényű szalon elé. Pedig mily egyszerű megjelenése. Mindenki előtt érthetően szimbolizálja, hogy iparos-egylet, nem is kíván ennél

többnek látszani. De annál többet akar produkálni, mint amennyit első feltevésre az ember tőle vár. Az a komoly műsor, a közreműködők hosszú névsora valóban becsületére válik. — Nekem pedig, kedves barátom, más tetszik ebben az egyletben. Én végeredményben nagy előzenyiséget látok a meghívó mellékleteiben. Hívják az embert. Jó. El is várják. Elbízom. Ertesítést kérnek, hogy helyet tartsanak fenn. Lám ez nem közönséges figyelem. S ha tekintetbe veszem azt a jó célt, amelyet a hangversenyvel elő akar mozditani, meg tudom érteni azt is, hogy utalványt mellékel. Ez a cél magába véve is megérdemli a pártolást. Végtére, ha arra nem is adok sokat, hogy az ifjuság jól mulasson, de arra igenis adok, hogy tanuljon. Erre szívesen áldozok. Azt pedig megnézem, mit produkálnak s elküldöm az értesítő nyomtatványlapot. — Jól teszed. En sajnálom, hogy nem mehetek el, de elküldöm az utalványt. Te is jól teszed. Szervusz! — Szervusz!

NYILTTÉR.

Vidám élet van a hegyek között.

mikor a lejtőt elborítja a hó: rohan a ródli, ugrik a ski, egyesben és versenyben, örömm nézni. Csak az a baj, hogy a sportolóknak a fele huruttal bűnhődik az élvezetért. Elkerülhetnek ezt a bajt, ha hozzá szoknának, hogy mindig tartsanak maguknál egy doboz valódi Fay féle szódai ásványpasztillát, a mely mindig a szájukban lenne. Ez megvédi az érzékeny nyálkahártyákat minden zavartól, azonkívül igen kellemes ízű is, mert üdítően hat. Okos sportember nem lehet meg nélküle. Szódai pasztillát minden idevágó üzletben lehet kapni, egy doboz ára 1.25 korona.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére:
W. Th. Guntzert és k. udv. szállító, IV.1.
Grosse Neugasse 17.

Igazságszolgáltatás.

Férjgyilkos asszony.

Egyszerű paraszt asszony ült tegnap a nagyváradi esküdtzék vádlottak padján férjgyilkosság miatt. A tárgyaláson Csulyok Béla elnököl, a vádat Vattay József, a védelmet pedig Böszörményi Géza szolgáltatta.

A vádlott Fungács Jánosné versári lakos, akin erősen meglátázik az alkohol tulságos élvezése. Az elnök kérdésére elmondja, lassu vontatott hangon, hogy léjével már évek óta igen rossz viszonyban éltek, mert férje csaknem minden este ittas állapotban jött haza s ütötte verte őt.

Múlt év szeptember 5-én szintén ittas volt s mikor hazajött, ismét reá támadt. Ekkor elhatározta, hogy megöli a férjét, mert tarthatatlan volt mellette az élete. Mikor férje az udvaron lefeküdt egy csomó szalmára, megleste míg elaludt, hurkot csinált kötélből s megfojtotta. Vallomása végén hozzá tette, hogy:

— Az is igaz, hogy én is ittam egy keveset aznap este.

Az asszony beismerő vallomása után 10 tanu hallgatott ki az elnök, kik elmondták, hogy úgy a vádlott, mint a sértett részegeskedők voltak s nem volt nap, hogy össze nem verekedtek volna, s ilyenkor a férfi mindig véresre verte az asszonyt. A gyilkosság elkövetése napján is ugs a férj, mint a vádlott alaposan bepálinkázott, bár aznap a vádlott nem részegnek mondható s tudhatta mit tesz.

Vattay József ügyész vádbeszédében hivatkozva az asszony romlottságára, minthogy súlyos testi sértésért már egyszer büntetve volt, kéri az esküdtteket, hogy bűnszék mondják ki a vádlót. Az esküdttekhez intézendő kérdésében a gyilkosság vádját állítja fel.

Böszörményi Géza védő tekintettel az asz-

szony ittas voltára s arra a sok bántalomra, melylyel a vádlottat a sértett illette, védeence felmentését kéri, ha azonban az esküdttek mégis bűnszék találják, úgy kéri, hogy csupán szándékos emberölésben mondják ki bűnszéknek. Az esküdttek az elnök tartalmas részüméje után verdiktjukban bűnszék mondták ki Fungács Jánosné házastársán elkövetett szándékos emberölésben.

A törvényszék ez alapon a 92. § alkalmazásával 12 évi fegyházra ítélte a vádlottat, melyben az ügyész és védő egyaránt megnyugodtak.

REGÉNYCSARNOK.

A réthegeyi választás.

Irta: Barabás Szaniszló.

(Folytatás.)

47

»Ez az átkozott Véka rongyos topánkjáérti siralmában még a reggeliről is megelégedett, monná ő bosszankodva. »Olyan éhes vagyok, mint egy farkas. Tudja mit édes Nedvesi uram? Én irok egy kis czédulát, s ezt itt hegyjük az asztalon. Majd fog tombolni mérgébe ezen örült asszony, ha átolvasza.«

»És mit akar neki írni?

»Azt, hogy mi voltunk vendégei, tudniillik Nedvesi uram a főkortesé.«

»Nem bánom«, felelé Nedvesi. »Csak ügyesen manipuláljon, hogy rajta ne érjenek, mert könnyen kitelik ezen Vékától, hogy befogat minket s a választásig ki nem bocsájt.«

A főkortes eközben kiszakasztott egy lapot uti tárcájából s arra írónal néhány sort írt

Befelevén levelet összehajtott s annak hátára Véka címét írva, az ágyba, melyben aludt, helyezte.

E rövid ideig tartó műtét után a két barát kiestt a patkánybarlangból s a kutyáknak összhangozó ugatásaitól kísérvé az udvarból kirebegtak.

Mihelyt távoztak, a szobaleány takarítani kezdé a kis vendégszobát, a mennyeiben az ágyakat valamennyire renthe szedte. A levelet megpillantván, azzal rögtön Vékához sietett s neki kézbesíté. Emezt mohón bontá szét azt s annak tartalmát nagy nehezen kibetűzgeté, mely így hangzott:

»Ne sirjon örökké oh asszony! a patkány által okozott kár miatt, mert az még idejében helyre pótoható.« Nem szükséges épen Párisba menni, hogy szép lábai számára még szebb cipőket hozasson. Pesten is kaphatók ezek. Mert Pesten van egy »párisi utcá«, melyben a legիրésőbb lábtu művészek laknak; ezeknek cipői szinte párisiak lesznek. Hozasson tehát Pestről, a párisi-utcából cipőket. Ezen barátságos tanácsot adja vetélytársának Nedvesi, mert ki öök-nél aludt, senki más nem vala, mint Nedvesi és annak főkortesé. A viszontlátásig!!

Vékát csaknem megütötte a guta dühében a midőn e gunyoló levél soraiból megtudta, hogy Nedvesi volt náluk.

Magán kívül futott a báróhoz, ki mély álomban feküdt s fellármázá őt.

»Hah kelj fel és olvasd e levelet. Ez szörnyű vakmerőség!« ordiá Véka haragos szemekkel. »Olvasd át s tudd meg, hogy azon ember, ki tegnap asztalod mellé ütetél, tányérodból etettél, ágyadba fektetted, senki más nem volt, mint Nedvesi.«

»Lehetetlen!« kiáltá a báró elrémülve. És hol vannak most ők?»

»Kereket oldottak« viszonzá Véka sebbel-lobbal járva le s fel a szobában. »De még nem lehetnek messze a határtól, mert még nincs fél-órája, hogy távoztak.«

»Hamar ülted lóra a kocsisokat és a csöszöket, hogy a szökvények után iramodjanak. Mudegyik lássa el magát fegyverrel s kösd szívékre, hogy ha utólerik, visszatérésre kényszerítsék őket. Bizonyos vagyok a felől, hogy

csak kémkedésből jöttek ide. — El ne felejtöd azután ez egész eseményt szórul szóra a protocollumba iktatni.«

Egy óra mulva 7 lovas ember eredt utnak az utasok nyomozására. Előbb hatalmas pálinka adagokat oszított ki közöttük Véka, hogy annél több bátorságuk legyen, ha csatára kerülne a dolog.

Dél felé járt már az idő, midőn a kiküldöttek visszaértek, azonban senkit sem hoztak magukkal. Nedvesi már régen túl volt a veszedelmes határokon.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, január 24.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza apr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	372.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értékdőzsde 1909. jan. 24

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleonder)	19.02
Német birodalmi márka	117.50
20 márkás arany	23.51
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	93.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	90.40

A mezei- és városi kórházakban

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fiatalkorú özvegy urinő

gazdasszonyi állást

keres magános uri embernél, vagy plebánián.

Cím a kiadóban.

Hogy mily szenzációs, olcsó árak
vannak ezidén

Leitner Márton

országos hírű

női divatházában,
Nagyvárad, Zöldfa-u. 5.

(Saját ház)

meggyőződhetik, ha elfárad
oda s azt megtekinti.

Árak, minőségek és választék

versenyen kívül

Szigoruan szabott árak

Kreton eddig 30 kr,	karácsonyi ára 19 kr.
Mosó delain eddig 35 kr,	„ ára 21 kr.
Francia delain eddig 80 kr,	„ ára 50 kr.
Ruha vászon eddig 65 kr,	„ ára 37 kr.
Moire-selyem eddig 170 kr,	„ ára 85 kr.
Mosó barchet eddig 30 kr,	„ ára 19 kr.
Flanel parkett eddig 40 kr,	„ ára 27 kr.

Minden egyszín divat ruhakelme

120 cm. széles eddig 90 kr,	karácsonyi ára 35 kr.
Kamgarn eddig 120 kr,	„ ára 75 kr.
Ferde csiku szövet eddig 180 kr,	„ ára 95 kr.

Angol divat-kelmék ugy
téli, mint tavaszi elsőrangú
minőségek 80, 90 kr és 1 forint.

Selyem, szövet és barchet-maradékok oly
feltűnő olcsón, mint eddig még soha!
Nagyváradon ily szenzációs olcsó

alkalmi

vásár : volt. :

Szövet és selyem maradékok
feltűnő olcsó árban. Karácsonyi
ajándékokra alkalmas cikkek
potom áron. Fej és zsebken-
dők, sálak, boák és férfi fehér-
neműekben, vászon és asztal-
neműekben.

Szőnyegek

ágyterítők, függönyök és ösz-
szos szoba berendezési cikkek
nagy választékban és legolcsóbban.

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz
felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény**
társulat kizárólagos képviselője. Elvál-
lalunk karban tartásokat légszesz vil-
lany házi csengőket és telefonokat.
Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk.
Telefon hívásokra személyesen
megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Gazdák!

Ha elsőrangú gépet akarnak venni, kér-
jenek árjegyzéket európaszerűt hírneves
magánjáró és vontató benzinkomo-
bilok, magánjáró és vontatható gőz-
lokomobilokról. Teljes cséplőkészlet!

Benzinmotoros kötőrő, faaprítógépek vontatásra és
magánjáró szerkezettel. Stabli benzinmotorok!!
Szívógáztelepek.

Kellner és Schanzer
Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. sz.
Sürgőnyeim : »Világosság« Budapest.

267—1910. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bi-
zottságának f. évi 35—610—90 kgy.
sz. határozata alapján, a nyugdíjazás
folytán megüresedett I. oszt. rendőrbiz-
tosi, valamint ennek betöltésével netalán
megüresedő más állásoknak a f. évi febr-
uár havi közgyűlésen választás útján
leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Az első osztályú rendőrbiztosi állás-
nak évi 2100 kor. fizetés és 600 korona
lakpénzzel, valamint nyugdíj jogosultság-
gal van egybekötve.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy
szabályszerűen felszerelt kérvényeiket fő-
ispán urhoz, mint a kijelölt választmány
elnökéhez címezve, a polgármesteri hiva-
talhoz (városház I. em. 4. sz.) f. évi
február hó 5 ik napjának d. u. 5 órájáig
adják be. A nem kellően felszerelt vagy
később beadott kérvények figyelembe nem
vételnek.

Nagyvárad, 1910. január hó 19.

Rimler Károly,
polgármester.

Uj üzlet!

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-
gyümölcs nagykereskedő
üzletét február hó 1-én
Sas palota Oláh
hentessel szemben he-
lyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, thea és an-
gol rum aruházánál a 8
féle zamatu pörkölt kávé
legjobb, legolcsóbb Kos-
suth-u. villamos motor
üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és
csokoládé vásár megkezd-
dődt nagyban és ki-
csinyben olcsó árért. 2
kgr. kuba és gyöngykávé
bérmertve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theái, rumot, halkonzer-
vek nagyban gyári áron.
Zsur csemegéket nagyban
és kicsinyben olcsó árban
Aszódinál Kossuth-utca.
Cukrásztorták kaphatók.

Megnyilt!

Megnyilt!

Savoy-

a főváros legszebb
utvonalaán, nyugodt
és előkelő helyen.

nagyszálloda

Budapest, VIII., József-körút 16. sz.

A főváros legmodernebb és legújabb szálló-
dája, 120 szoba és szalon. Központi gőz-
fűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden
vendégszobában, Lift. Vacuum cleaner. Vil-
lanyvilágítás. Társalgóterem. Legnagyobb
kényelem. Előkelő étterem és kávéház. In-
terurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3
kor tól feljebb, fűtés, világítással együtt.
Modern egészségügyi tekintetek szerint be-
rendezve. — Villamos vasut közlekedés az
összes pályaudvarokkal.

Tisztelettel tudatjuk, hogy az
élesdi erdőseinkben

termelt tűzifa szállítását és eladását

■ ■ megkeztük ■ ■

s ajánljuk vagononként

■ és méterenként ■

I-ső osztályu

≡ **bükkhasáb tűzifánkat** ≡

és vágott fát házhoz is szállítva.

Nagyobb vételnél megfelelő árendemény!

Rendeléseket kérjük Központi
irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.)
és **Fried és Társához** Te-
leky-u. 16. **Telefon 914.**

— **Telefon 814.** —

Élesdi Erdőipar és Koepfer-rendszerű
Fatelítő r.-t Nagyváradon.

Nagy alkalmi kiállítás! Megérkeztek az összes ujévi szebbnél-szebb gyermekjátékok, ajándék- és disztárgyak, melyek már kivannak állítva a vevő közönség meglekintésére. A mai naptól kezdve az alkalmi vásár megkezdődött. Az idén különös olcsó árakat élvez a vevőközönség.

Friss és Társánál

Korona és fillér-bazár, Nagyvárad.

Rákóczi-ut.

Telefon 130. Telefon 130.

== Kályha kiállítás ==

hosszanéző **METEOR** kályhákból, kályhatálcák, előtétek, faládák, széntartók, kályhaellenzők, paravánok legszebb kivitelben. Valódi porosz fütőszén

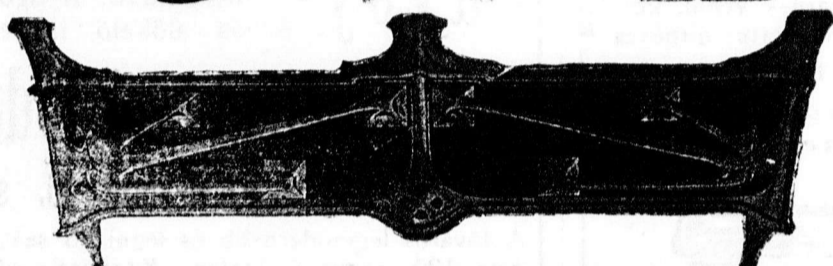
Telefon 390 sz.

Tarsoly és Risztó

különlegességü vaskereskedésében, Rákóczi-ut.

M. KIR. LŐPORÁRUDA

és mindennemü töltények raktára

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

✦ Gramofon javítások ✦

mérsékelt árért szakszerűen és felelet mellett. Le-
mezek mindkét oldalon bejátszva 2 koronától feljebb.
Folyton raktáron új felvételek

Eredeti belga fegyverek, töltények, vadász-táskák
nagy választéka.

Első Nagyváradi Vas- és Rézbutorgyár

Nagyvárad, Szacsвай-utca 17. és Kapuczinus-utca 5. sz.

Készít mindennemü

vas- és rézbutorokat

tisztítani és állandóan megtartják rendes fényüket.

sodronyágybetéteket a legszolidabb árak mellett. — Használt rézbutorok ujonnan való átalakításra felvállal-
tatnak olcsó áron. Tisztítani nem kell, mert a fényt állandóan megtartják.

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Hálószoba butorokat sárgarézéből,
angol minta szerint, amelyeket nem kell
Szabalmazott féregmentes